

Freguem a aquelles persones que vegin un colom marcat amb plaques alars que ens ho comuniquin com més aviat millor adjuntant les dades corresponents. Per a rebre fitxes i informació complementària podeu dirigirvos a Lluís Colom (Zoo de Barcelona. Tel.- 3092500), qualsevol dia feiner al matí.

BUTLL. G.C.A. (3) 2 : 17-22 /1983 (1984)

SOBRE L'ÚS DE PLAQUES ALARS

Monserrat Camerino

Joan Carles Senar

Lluís Colom

Francesc Uribe

En les aus, grup zoològic en el qual s'ha estudiat més la marcació, és tradicional l'ús d'anelles numerades que es col·loquen en el tars o la tibia segons l'espècie. Tanmateix, aquest mètode, molt poc lesiu quan s'aplica correctament, té el desavantatge que els posteriors controls es basen en recaptures de l'animal.

Així doncs, en els treballs en què cal identificar l'individu a través de contactes visuals, sense recaptures, l'anellament s'ha de combinar o substituir per altres sistemes de marcaatge més adients amb el fi perseguit.

Un sistema àmpliament utilitzat pels ornitòlegs estrangers és l'ús de plaques alars: Patterson (1977), Murton, Thearle & Thompson (1972), North (1969), Stiehl (1983).

Amb motiu d'un estudi sobre la població de coloms (Columba livia Var.) de Barcelona hem tingut l'ocasió d'experimentar l'esmentat mètode amb animals semidomèstics i molt abun-

dants com són els coloms de la nostra ciutat, condicions que fan que siguin les aus més idònies per fer aquesta prova i poder detectar-hi possibles errors d'aplicació.

Després d'haver marcat 300 coloms satisfactòriament, considerem oportú d'exposar les nostres experiències per aquells ornitòlegs que hi puguin estar interessats.

- Materials:

Plaques - Les marques alars estan formades per plaques retallades de plàstic PVC (clorur de polivinil) de 0,8 mm. de gruix (en el mercat es troben diversos gruixos que poden escollir-se segons l'espècie a marcar). Les peces de plàstic se subministren en els següents colors: blanc, groc, vermell, verd, blau marí i negre.

La placa haurà de ser suficientment gran perquè permeti una bona visualitat de la inscripció i suficientment petita per no molestar l'animal. En el cas que tractem les plaques són de 40 X 30 mm. És important arrodonir les plaques per la part superior per tal de permetre un acoplament més bo (Fig. 1).

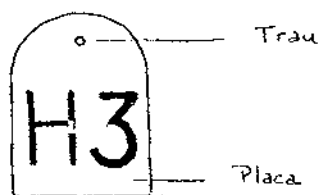

Fig. 1

Les inscripcions sobre les plaques s'han de fer amb un retolador indeleble a l'aigua (per exemple Edding 3000, excepte per les negres i les blau marí en què pel seu color fosc hauran de fer-se amb un retolador blanc com el Fixolid de Marcafíx S.A.).

Filferro - El filferro utilitzat serà d'acer inoxidable de 0,5 mm. de gruix. Per la seva aplicació es tallarà en trossos d'uns 5 cm. i es doblegarà segons l'esquema de la (Fig. 2).

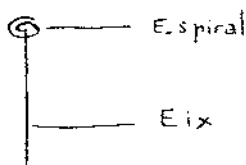

Fig. 2

Es important que l'eix surti del centre de l'espiral.

Arandel·la - Les arandel·les són de cautxú o de qualsevol plàstic tou d'uns 3 mm. de gruix. El seu diàmetre haurà de ser d'alguns mil·límetres més que el de l'espiral del filferro (en el nostre cas de 9 mm.) per tal que aconsegueixi eficaçment la seva missió protectora.

Es poden fer tallant la planxa de cautxú amb un trepant. El centre de l'arandel·la es perfora amb un perforador de cuiró d'un mil·límetre.

Encara que s'utilitzi un perforador d'1 mm., el diàmetre real del forat queda més petit a causa de l'elasticitat del material, així s'ajusta millor al filferro de 0,5 mm.

- Eines:

Alicates de punta arrodonida -

S'utilitzen per a fer les espirals del filferro.

Trepant -

S'utilitza per fer arandel·les i ha de ser de 9 mm. de tall.

Perforador de cuiró -

S'utilitza per fer el forat de l'arandel·la i ha de ser d'1 mm. de diàmetre.

Retoladors -

Retoladors blanc i negre indelebles a l'aigua.

- Col·locació:

Les plaques es col·loquen en el patagi de l'ocell seguint la seqüència de la (Fig. 3).

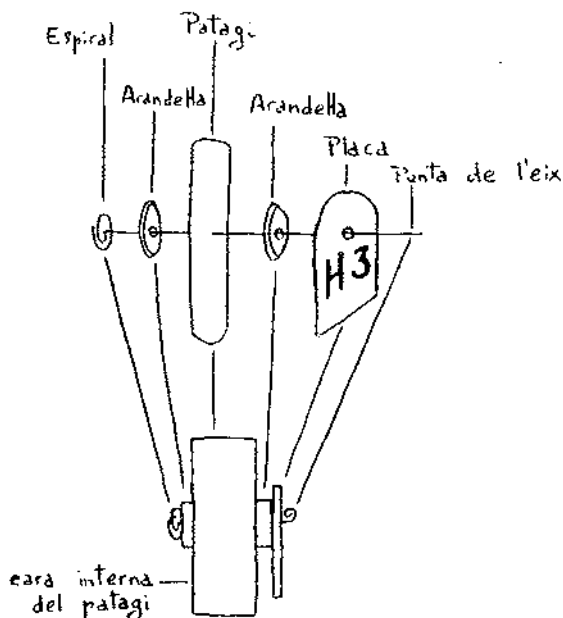

Fig. 3

Es passa una arandel·la pel filferro fins arribar a l'espiral; amb el mateix eix del filferro es perfora el patagi pel costat intern; es col·loca l'altra arandel·la de forma que les dues cares del patagi queden protegides per les dues arandel·les i a continuació s'enfila l'etiqueta i es fa una altra espiral amb l'extrem de l'eix del filferro, i es talla el tros de filferro que sobri. En fer la segona espiral ha de prendre's cura que tot el conjunt quedi ferm però no massa apretat.

-Limitacions i aplicabilitat-

En ocells molt petits les marques haurien de ser tan petites que perden llur funcionalitat.

Els plàstics tenen una mitjana de vida d'1 a 2 anys. Passat aquest temps es decoloren i acaben trencant-se pel trau.

Si el filferro és d'acer inoxidable no causa cap perjudici a l'ocell, encara que hi resta posat tota la vida.

Les distàncies aproximades de visibilitat segons Patter son són de:

100 m. per l'estornell amb binoculars de 7X.

200 m. per la tòrtora.

400 m. pel corb amb ullera de llarga vista.

Utilitzant combinacions de colors, lletres i nombres amb només dos dígit, es poden marcar fàcilment més de 1000 individus amb combinacions diferents.

- Adreces interessants -

Plàstics PVC - Riber-plas, Torre dels pardals 73, B-32.

Filferro inox. i cautxú - Servei Estació, Aragó 270, B-7.

Edding 3000 - qualsevol papereria.

Trepant, alicates de punta arrodonida i perforador de couro - qualsevol ferreteria.

- Agraïment -

Agraïm al Dr. R.J.P. Thearle tota la informació que ens ha cedit i que ha estat un gran ajut per la consecució del nostre treball.

BIBLIOGRAFIA

Murton, A.K., Thearle, R.J.P., & Thompson, J.. (1972). Ecological Studies of the Feral Pigeon (Columba livia Var.). Population Breeding Biology and Methods of Control. J.Apl. Ecol. 9: 835 - 874.

North, C.A.. (1969). Marking Methods for House Sparrows. The Ring 60: 238 - 242.

Patterson, I.J.. (1977). Tags and other distant recognition markers for birds. Animal Marking. Ed. Proceedings of the R.S.P.C.A. Symposium. London 1977.

Stiehl, R.B.. (1982). A New Attachment Method for Patagial Tags. J. Field Ornithol. 54: 326 - 328.

Rebut el 13-4-84.